

PETRSKÉ LISTY

ZPRÁVY Z PETRSKÉ ČTVRTI

ZÁŘÍ 2014 / I. ČÍSLO

ZDARMA

Te Matildeum laudamus

EUGEN BRIKCIUS

Zřetelně vyzařující magie Petrské čtvrti má své vděčné „oběti“. K jejím fascinovaným uživatelům patřím i já. Coby ctitel zdejší mystiky pronikám za kulisy, snažím se rozluštit záhady, hledám Matyldeum.

Na vysvětlenou musím uvést, že spolu se svou ženou Zuzanou ročně pořádám tzv. literární výlet. V roce 2012, kdy jsme skládali hold spisovateli Karlu Poláčkovi, vedla trasa výletu přes Petr-

ské náměstí. K zastavení došlo před gymnáziem v Truhlářské, kam dávno před námi, v době, kdy zde učil profesor Guth-Jarkovský, přišel Karel Poláček, aby spolu s dalšími, kterým se na předcházejících školách nevedlo (Poláček byl z rychnovského gymnázia vyhozen pro špatný prospěch a „vzdorovité chování“), složil maturitu. Ostatně to k maturitní zkoušce neměl daleko. Poláčkovi tehdy bydleli v téže ulici. Kde se přesně nacházel jejich byt, zvaný podle Poláčkovy babičky Matyldeum, dnes už zřejmě nikdo neví. Neřekla nám to ani spisovatelova dcera, když v devadesátých letech přijela z Ameriky do Prahy. V řadě rozhovorů vzpomínala na život v Matyldeu (Poláčkovi zde bydleli hned dvakrát), číslo popisné však neprozradila.

Pokračování na straně 2

Slovo úvodem

Vážení a milí čtenáři, dostává se vám do rukou první číslo občasníku našeho Spolku přátel Petrské čtvrti. V době, kdy je vše až příliš přetechnizované a tzv. sociální se domnívám, že naopak toho sociálního zřetelně ubývá, tj. rodinné, přátelské či sousedské vazby se vzdalují a čím dál tím více máme od sebe dále a dále. Dříve když nám chyběla třeba mouka, stačilo skočit k sousedce a za pár dní se možná ona naopak zastavila s podobnou prosbou o záchranu nedělní bábovky u nás. Dnes většinou vůbec netušíme kdo s námi v tom „našem“ domě vlastně bydlí. Nebudu tu zehrat na vylidňování Prahy 1, zůstanu u prostého, že se prostě neznáme. A my co se známe, jsme rádi, že se potkáváme v pekárně, v řeznictví nebo třeba s pejskem v parku. A tak těch pár z nás, co se setkáváme

tam či onam v Petrské čtvrti, založilo Spolek přátel Petrské čtvrti a snaží se, abychom v tom „přibližování“ nebyli sami. Rádi bychom vás prostřednictvím Petrských listů seznámili nejen s aktivitami našeho spolku, ale i s historií, přítomností či budoucností naší krásné čtvrti. Pevně věřím, že se vám nějaký článek zalíbí a pokud byste měli chuť se nám svěřit s vaším příběhem, vzpomínkou či dotazem týkající se Petrské lokality, není nic jednoduššího než nám napsat. Přeji vám všem příjemné čtení.

LINDA KLEČKOVÁ, předsedkyně spolku

Historická fotografie z Petrské čtvrti pořízená v roce 1898

PAVEL NOVOTNÝ / Foto z archivu autora

Pohled od severu do Samcovy ulice. Vlevo část objektu zbořených Lodních mlýnů s dřevěnou lávkou nad mlýnským náhonem s dřevěnými česlemi (klády vystupující podél lávky). Na Lodní mlýny navazuje rovněž již zbořený renesanční dům s mohutnými štíty č. p. 1224 tzv. „Freundův mlýn“ na nároží Klimentské ulice. Za ním přes ulici vykukuje novobarokní Špačkův dům č. p. 1216 s věžičkou na nároží Klimentské a Samcovy ulice. Po jeho zboření v roce 1994 zde byl postaven objekt Praha City Center. Uprostřed snímku je jednopatrový renesanční dům „u Horkých“ č. p. 1182 na nároží Samcovy a Lodecké ulice, ve kterém prožil dětství Karel Hynek

Mácha. Tento dům byl zbořen v roce 1946 a na jeho místě byla postavena přízemní budova školy

tzv. „Školička“. Ta pak byla zbořena na podzim roku 2013 a nyní zde probíhá výstavba nového

domu s malometrážními byty. Jediným dodnes stojícím domem zachyceným na této fotografii je novorenesanční dům č. p. 1505 na nároží Samcovy a Klimentské ulice nazývaný „u Rychtiků“ (někdy v literatuře zvaný též „u Richtiků“). Zcela vpravo je zachycena část dnes již rovněž zbořeného domu č. p. 1224 stojícího na břehu Vltavy, který měl původ již v 15. století. Za ním je ještě zachycena horní část novorenesančního domu č. p. 1227 původně Barvířská 8, Klimentská 17, Lodní mlýny 1. Na místě těchto dvou posledních domů je nyní parčík (roh ulic Holbova a Klimentská). Žebřinový vůz stojí na břehu laguny Vltavy, ke které vedou schody. ■

Čas pro romantiky

BLANKA KOVAŘÍKOVÁ / www.bkovarikova.cz

Každý z nás se někde narodil, někde vyrůstal a někde bydlí. A věřte, nebo ne, ta místa ho formují víc, než si myslí. Vyrůstala jsem v Podvýšehradí, na rušné křižovatce ulic Na Slupi a Svobodovy, v těsném sousedství s Vyšehradským nádražím, kde už vlaky jen projížděly, ale přesto tu ještě byl pan výpravčí. Z okénka záchodu jsem se dívala na vyšehradské šance a Vyšehrad byl také nejmilnějším cílem mých vycházek, prvních milostných schůzek a také návštěv památného hřbitova, kde jsem se pokaždé zastavila u hrobu Boženy Němcové. Byla mým vzorem, idolem, daleko dřív než Helenka Vondráčková, a také pro mě tím idolem vydržela mnohem

déle než ona známá zpěvačka. Když jsem se vdala, našla jsem nový domov v Petrské čtvrti. Uvědomila jsem si, že jsem jen vyměnila jeden romantický secesní dům za jiný a že z oken bytu koukám na Petruskou zvonici, kde budoucí básník Karel Hynek Mácha rozhoupával zvony tak náruživě, až si přitom přivodil úraz. Mácha je zase pro změnu idolem mého muže, takže se to všechno krásně propojilo. Od roku 1986 tady sledujeme život, dějinné i lokální proměny, tu k lepšímu, tu k horšímu. Když se zdejšími ulicemi v srpnu 2002 valila ze tří stran voda a Petruská čtvrť se proměnila v malé Benátky, jakoby nám řeka chtěla

připomenout, jak tady žili naši předkové a jak moc jsme se od přírody stačili vzdálit my za poslední století. Postavili jsme si sice od té doby všude zábrany, ale jsme jen moc malí páni proti živlu, který si vždycky najde cestu. O to víc mě mrzí, že nenecháme zdejší přírodu víc dýchat, ale každý volný centimetr plochy zastavujeme budovami, nechali jsme zabetonovat dvorky kvůli obchodním centrům, a jediné místo, kam se ještě upínám s nadějí, je ostrov Štvanice. Měl by sloužit pro odpočinek a rekreaci, mohla by se sem vrátit plovárna a příjemné posezení pod letní oblohou. Ale nevím, jestli čas pro romantiky už definitivně nevypršel. ■

Te Matildeum laudamus

Dokončení ze strany 1

Mám několik tajných tipů. Až si budu jist tím pravým domem, předstoupím před něj a s chórem dalších příznivců zapěji:

„Te Matildeum laudamus“.

Neodbytní zájemci se zatím musí spokojit s domem č. 11 v téže Truhlářské ulici, kde bydlely Máchova Lori a moje už zmíněná žena Zuzana, samozřejmě nikoli najednou. ■

Krása starých pohlednic

Pro seriál **Historická fotografie** s tématy Petruské čtvrti a okolí hledáme majitele ochotné podělit se o tyto nevšední svědky zašlé krásy naší čtvrti či přilehlých ulic. V dalších číslech Petruských listů bychom je rádi uveřejňovali spolu s popisem či příběhem, který se k nim váže. V případě, že byste tak rádi učinili, obraťte se prosím na e-mailovou adresu spolku spolek@petrskactvrt.cz.

Svatý Petr jako v Římě

P. LUKÁŠ LIPENSKÝ, O.C.R. / Administrátor farnosti u kostela sv. Petra Na Poříčí

Když papež vydává nějaký dokument, tak vždy poznamenává, ve kterém roce jeho pontifikátu se tak děje. A protože jeho hlavním chrámem je sv. Petr v Římě, dovoluji si jistou parafrázi: v šestém roce svého „pontifikátu“ v chrámu sv. Petra Na Poříčí se přidávám se svým skromným příspěvkem do těchto listů.

Asi opravdu jen málokdo by nevěděl, po kom je pojmenována zdejší pražská čtvrť. Místní chrám zasvěcený prvnímu papeži, apoštolu Petrovi, se však nevypíná na nějakém návrší, ale stojí uprostřed zástavby. A tak se může stát, že ten, kdo do Petruské čtvrti zavítá jen tak náhodou, tento skvost snadno mine.

V dnešní zástavbě tak trochu utopený kostel ovšem stojí na tomto místě již od 12. století a podařilo se mu v průběhu věků přežít všechny možné události – nesčetné gotické, barokní a novogotické přestavby, střídání katolických i nekatolických farářů a církevních správců a s nimi samozřejmě spojené odlišné praktikování víry (kuri-

ozní situace v našem kostele nastala třeba v roce 1419, kdy se v něm současně podávalo podobojí i podjednou) nebo přetahování se o patronátní právo nad kostelem mezi městskou radou a řádem křižovníků s červenou hvězdou (zde je řeč o 17. století, aby nedošlo k mýlce). Během staletí prošla chrámem nespočetná řádka lidí, kteří s ním spojili své životy – kostelní zdi je často sledovaly od kolébky, přes svatbu (ženil se tu např. Antonín Dvořák) až k poslednímu spočinutí přímo v kostele nebo na hřbitově, který se kolem kostela rozprostíral patrně téměř od samých počátků. Zdejší far-

nici a místní měšťané se museli spolu s kostelem vypořádat nejen s válečnými událostmi, kdy byla čtvrť ostřelována nepřátelským vojskem tak jako např. v roce 1648, ale rovněž s několika požáry, které měly zejména v 17. století ničivé následky – po požáru v roce 1680 musel být znovu postaven téměř celý kostel a většina zdejších měšťanských domů potom padla za obětí velkému tzv. francouzskému požáru v roce 1689.

Měšťané a farníci zde navzdory mnoha nepřízním zanechali na sebe trvalé památky. Kromě jednotlivých donací pro kostel nechali např. vlastním nákladem vystavět věž, která kdysi tvořila vstup do ohrazeného kostelního areálu a která je dodnes dokladem blízkého vztahu zdejších měšťanů k jejich kostelu.

A po všech těchto velkých i malých událostech a dějích jsem přišel já, abych pokračoval nejen v péči o náš chrám, ale především v úsilí o spásu duší. Pro všechny jsem k dispozici jen pár kroků od kostela. ■

TIP Petruských listů

*Máte chuť na výbornou kávu, vynikající koláč přímo z trouby, vše naser-vírované s milým úsměvem, v příjemném neku-řáckém prostředí, za přiměřenou cenu a u toho můžete ještě pomáhat? Navštivte nově otevřenou kavárnu bez předsudků **DISMAS v ulici Na Poříčí 37, Praha 1**. Zaručujeme, že nebudete zklamáni!*

Květnová architektonická procházka s historikem architektury Zdeňkem Lukešem

LINDA KLEČKOVÁ

Dne 26. 5. 2014 se uskutečnila architektonická vycházka po moderní architektuře Petřovské čtvrti s historikem architektury panem Zdeňkem Lukešem, kterou zorganizoval náš spolek.

Oproti meteorologické předpovědi nás měl patron sv. Petr opravdu rád a krásnější počasí jsme si nemohli přát, což jistě přispělo k početnému zástupu účastníků vycházky. Ačkoli byla akce avizovaná na hodinu, nakonec se poutavé vyprávění pana Lukeše protáhlo na více než hodinu a půl plus prohlídku farní zahrady. A že někteří zájemci

o vycházku přijeli až ze Střešovic či Nových Butovic. Takový zájem o architekturu naší čtvrti nás opravdu těší.

PS: Dovolím si tímto poděkovat všem účastníkům vycházky a též živnostníkům, kteří leták na architektonickou vycházku vyvěsili ve svých obchodech.

O čem vyprávějí názvy ulic

LINDA KLEČKOVÁ

Dne 29. března se uskutečnila vycházka s PhDr. Jiřinou Chrástilovou pod názvem „O čem vyprávějí názvy ulic“, kterou zorganizovala společnost Porta Praga ve spolupráci s Klubem za Starou Prahu. Ačkoli se jednalo o poměrně mrazivou sobotu, sešlo se nás tolik, že se dá v Petr-

ské čtvrti již hovořit „o davu lidí“. Někteří lidé se dokonce vykláněli z oken a číšníci vycházeli ze dveří restaurací se zvědavým dotazem: „Co se to tu děje?“. Paní doktorka nás poutavě seznámila nejen s historií názvů některých ulic, ale i s místními pověstmi.

S ohledem na projevovaný zájem o dané vycházky bychom rádi uspořádali v předvánoční době jejich pokračování. Sledujte prosím internetové stránky našeho spolku www.petrskactvrt.cz, kde se dozvíte vždy aktuální informace z dění v naší čtvrti.

SOUTĚŽ

Soutěžní otázka:

Na které adrese se nachází tato pamětní deska?

Podmínky soutěže:

Vaše odpovědi s uvedením Vašeho telefonního čísla prosím zašlete na emailovou adresu spolek@petrskactvrt.cz, a to nejpozději do 14. 9. 2014. Výherce bude vylosován ze všech došlých správných odpovědí na členské schůzi spolku dne 17. 9. 2014 a získá dvě vstupenky do Karlínského divadla na představení AIDA, konané 26. 9. 2014. Soutěže se nesmí účastnit členové Spolku přátel Petrské čtvrti.

19. 9. – 31. 10. 2014.

Na podzim 2014 vystaví v Galerii KusKovu svou nejnovější tvorbu sochař Igor Kitzberger a jeho dva synové, Kristián a Sebastián.

Galerie KusKovu | Biskupský dvůr 6 | 110 00 Praha | mob.: 737 200 127 | www.kuskovu.cz

Dětské oddíly ze skupiny „Čtrnáctka“

Od září se v klubovnách v Novomlýnské a Klimentské ulici po měsíční pauze opět sejdou děti z oddílů Čtrnáctky se svými vedoucími. Naposledy se všichni viděli na letních táborech a po měsíční pauze zahájí pravidelné schůzky a naplánují si víkendové výpravy a další akce na celý školní rok.

Kdo by chtěl zkusit tábořit pod širým nebem nebo v týpí, hrát hry, které dosud neznal, vyrobit vlastnoručně, co dosud vyrobit nedokázal, nebo třeba nacvičit divadelní představení a komu je od 6 do 14 let, může se k nim připojit, protože některé oddíly mají volná místa. Seznámit se blíže se skupinou Čtrnáctka

zájemci mohou na internetových stránkách www.ctrnactka.cz nebo mohou rovnou kontaktovat vedoucí a podívat se na některou oddílovou schůzku.

oddíl UŠI-X

schůzky každou středu od 16.30 do 19.00 hodin, tel.: 777 117 634 (Aleš Kubita),
e-mail: aleskubita@volny.cz

oddíl Draco

schůzky každý čtvrtek od 16.30 do 18.30 hodin, tel.: 732 504 994 (Šárka Koubová),
e-mail: koubovasarka@gmail.com

KONDOR – Čtrnáctka

Novomlýnská 3, Praha 1. ■

Pozvánka na akci

Svatopetrské kování 2014

**Druhý ročník přehlídky
uměleckého kovářství
a řemeslného
vzdělávání**

se uskuteční v sobotu

20. září 2014

od 10 do 18 hodin
pod Petruskou věží v Praze 1

Součástí programu jsou pěvecká vystoupení ZUŠ Biskupská a výstava kovových plastik akademického sochaře Igora Kitzbergera v galerii KusKovu.

www.svatopetrskeskovani.cz

Pořádá
Spolek přátel Petrské čtvrti
a Šimon Vondruška

PETRSKÉ LISTY • Informační a propagační materiál Spolku přátel Petrské čtvrti • Vychází jako občasník • Místo vydání: Praha 1
1. číslo, vychází dne 8. 9. 2014 • Evidenční číslo periodického tisku přidělené Ministerstvem kultury – MK ČR E 21723 • Vydává Spolek přátel Petrské čtvrti, Biskupský dvůr 1/1154, 110 00 Praha 1, IČO: 22762353

Kontakt: spolek@petrskactvrt.cz, www.petrskactvrt.cz
Poděkování patří jednotlivým členům spolku za jejich články a příspěvky • V Petrských listech byly použity fotografie ve vlastnictví členů spolku • Činnost Spolku přátel Petrské čtvrti je v roce 2014 podporována grantem MČ Praha 1. Děkujeme.